

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษา เพื่ออาชีพ ในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จำนวน 5 เล่ม มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพและการวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างเกณฑ์และตารางในการวิเคราะห์เนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ
2. ศึกษารวบรวมวิธีนำเสนอเนื้อหาจากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์และตารางนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพที่ปรากฏในหนังสือเรียนสังคมศึกษา

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมจุดประสงค์ของการศึกษาเพื่ออาชีพ จากหนังสือวารสาร เอกสาร และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ดังนี้
 - 1.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ตระหนักถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และค่านิยมของบุคคล
 - 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญของงานอาชีพ เข้าใจถึงความจำเป็นที่จะต้องประกอบอาชีพในอนาคต
 - 1.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจโลกของการทำงาน และมีโอกาสสำรวจอาชีพอย่างกว้างขวาง

1.4 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยและของโลกในปัจจุบัน

1.5 เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงาน หรือการประกอบอาชีพ

1.6 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนและมีการเตรียมการเพื่ออาชีพ

2. ผู้วิจัยนำจุดประสงค์ของการศึกษา เพื่ออาชีพที่รวบรวมขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 ท่าน (ดูภาคผนวก หน้า) พิจารณาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อคิดเห็น โดยถือเกณฑ์เสียงข้างมากจำนวน 2 ใน 3

3. ผู้วิจัยนำจุดประสงค์ของการศึกษา เพื่ออาชีพที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วมาพัฒนาเป็นโครงร่างเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ

4. ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมวิธีการนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพจากหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สร้างเกณฑ์วิธีการนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพได้ 2 วิธี คือ

4.1 แบบบรรยาย (Expository) หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพในลักษณะที่ให้ความรู้กับผู้เรียนโดยตรง โดยการอธิบาย บอกความหมายให้คำนิยาม บางชนิด ประเภท ลักษณะการอธิบายอาจมีหรือไม่มีกรยกตัวอย่าง รูปภาพ หรือเครื่องช่วยประกอบ

4.2 แบบให้ค้นพบด้วยตนเอง (Discovery) หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพในลักษณะที่ส่งเสริมการค้นพบด้วยตนเองของผู้เรียนโดยการเสนอปัญหา การแยกแยะข้อมูล การจัดหมวดหมู่ การตีความ การยกตัวอย่างสถานการณ์ การเปรียบเทียบและการสรุปความเป็นมโนทัศน์ ด้วยวิธีการใช้คำถามหรือตั้งประเด็นปัญหาประกอบ ซึ่งผู้เรียนต้องคัดลิจากพื้นฐานข้อมูลที่ได้มาตามลำดับ

5. นำโครงร่างเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพและเกณฑ์การนำเสนอเนื้อหา การศึกษาเพื่ออาชีพไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 ท่าน (ผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มเดียวกันกับที่พิจารณาจุดประสงค์ของการศึกษาเพื่ออาชีพ) ตรวจสอบความครบคลุมเชิงเนื้อหา และให้ข้อคิดเห็น โดยถือเกณฑ์เสียงข้างมาก จำนวน 2 ใน 3 แล้วนำปรับปรุงแก้ไข

6. นำโครงร่างเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพและเกณฑ์การนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ ภายหลังจากการปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาสร้างเป็นตารางในการวิเคราะห์ 2 ตารางคือ

6.1 ตารางวิเคราะห์เนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพที่ปรากฏในหนังสือวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)

6.2 ตารางวิเคราะห์วิธีการนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)

7. ตรวจสอบความตรงของการวิเคราะห์โดยผู้วิจัยได้นำการทดลองวิเคราะห์โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองวิเคราะห์หนังสือเรียนสังคมศึกษา วิชาบังคับ จำนวน 1 บท โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรอย่างง่าย (Simple Random Sampling). ผลจากการสุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าเนื้อหาบทเรียนที่ได้ คือ บทที่ 13 เรื่อง "ลักษณะทางเศรษฐกิจ" ในหนังสือเรียน ส 305 ส 306 โลกของเรา เล่ม 1 โดยการวิเคราะห์ทุกข้อย่อยของบทเรียนโดยการอ่านสรุปใจความแล้วขีดเส้นใต้ประโยคหรือวลีที่แสดงเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ แต่ละหัวข้อ แล้วใส่รหัสหมายเลขของเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ ไว้ในแต่ละข้อย่อยหรือประโยคที่ขีดเส้นใต้ บันทึกความถี่ของเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพที่พบในแต่ละข้อย่อยลงในตารางวิเคราะห์เนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ ศึกษาวิธีการนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพที่พบในหนังสือเรียนแล้วบันทึกความถี่ของวิธีการนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพที่พบในหนังสือเรียนแล้วบันทึกความถี่ของวิธีการนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยการขีดรอยคะแนน 1 ขีด ต่อวิธีการนำเสนอ 1 วิธี ต่อ 1 ครั้งแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบผลการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินความตรงของการวิเคราะห์ 2 ใน 3 ของผู้ทรงคุณวุฒิ

8. ตรวจสอบความเที่ยงของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาวิชาบังคับ จำนวน 1 เล่ม โดยการเลือกวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 101 ส 102 ประเทศของเรา เล่ม 1 เว้นระยะเวลา 1 สัปดาห์ จึงนำหนังสือเล่มเดิมมาวิเคราะห์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ผลจากการวิเคราะห์ ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

9. ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบความตรงของการวิเคราะห์ และตรวจสอบความเที่ยงของผู้วิจัย ในข้อ 7 และข้อ 8 มาปรับปรุงการวิเคราะห์ แล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ ได้แก่ หนังสือเรียนวิชา
สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ รวม 5 เล่ม คือ

1. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 101 ส 102 ประเทศของเรา ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 (ม.1) เล่ม 1 พิมพ์ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2528 155 หน้า
2. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 101 ส 102 ประเทศของเรา ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 (ม.1) เล่ม 2 พิมพ์ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2531 173 หน้า
3. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 203 ส 204 เพื่อนบ้านของเรา ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 (ม.2) พิมพ์ครั้งที่ 9 พ.ศ. 2531 302 หน้า
4. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 305 ส 306 โลกของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(ม.3) เล่ม 1 พิมพ์ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2528 271 หน้า
5. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ส 305 ส 306 โลกของเรา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(ม.3) เล่ม 2 พิมพ์ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2529 144 หน้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์หนังสือเรียนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพในหนังสือเรียนวิชาสังคม
ศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) ทั้ง 5 เล่ม โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์เนื้อหา
การศึกษาเพื่ออาชีพด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยบันทึกความถี่ของเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพในหนังสือเรียนสังคมศึกษาโดย
การขีดรอยคะแนน 1 ขีด คือนำเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ 1 หัวข้อ คำนวณ 1 ครั้ง
3. ผู้วิจัยศึกษาวิธีการนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ ในหนังสือเรียนสังคมศึกษา
ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการขีดรอยคะแนน 1 ขีด ต่อวิธีการนำเสนอ 1 วิธี คำนวณ 1 ครั้ง
ในตารางการศึกษาวิธีการนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

1. นำตารางการวิเคราะห์เนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชา
สังคมศึกษา มาคิดค่าเป็นร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและอธิบายประกอบ
2. นำตารางการศึกษาวิธีการนำเสนอเนื้อหาการศึกษาเพื่ออาชีพที่พบในหนังสือเรียน
วิชาสังคมศึกษา มาคิดค่าเป็นร้อยละ แล้วนำผลการศึกษาในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนรอยคะแนน}}{\text{จำนวนรอยคะแนนทั้งหมด}} \times 100$$